

ABONAMENTUL

Un an 120 cor. (60 lei)

1/2 an 60 „ (30 lei)

1/4 an 30 „ (15 lei)

O lună 10 „ (5 lei)

Un nr. 50 lei (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI

Un șir garmond:
odată C. 1:50 a două
și a treia oară C. 1:20

Manuscrise sunt
trimise la Redacția
„UNIRII“

— Ziar național. — Apare în fiecare zi de lucru. —

N. Iorga.

Membrii blocului parlamentar au ales în ședința de Marți a Camerei printr-o mică violare a „disciplinei de partid“, președinte al celui dintâiu Parlament al tuturor Românilor pe dl *N. Iorga*. „Lipsa de disciplină“ a parlamentarilor este un act, care le face cea mai mare cinste, pentru că nime nu era mai indicat să prezideze ședințele actualei Camere, decât omul, care a adus cea mai mare și mai statornică jertfă a vieții sale și a liniștii sale de fiecare clipă pentru unitatea sufletescă a Românilor de pretutindeni,

D. N. Iorga a fost și este, înainte de toate, un agitator în cel mai nobil și mai frumos înțeles al cuvântului; un agitator de aceia, cari se întimpină în toate epocile de mari și adânci prefaceri în viața popoarelor. Nici unul dintre fruntașii scrisului și cugetării românești n-a *revoluționat* atât de intensiv și de adânc sufletul nației noastre din întreg cuprinsul României-mari, ca savantul, care prezidează azi lucrările Constituantei.

Inzestrat cu o memorie extraordinară, stăpân pe o bogăție fără păreche de cunoștințe din toate domeniile științelor, de-o formidabilă putere de muncă, fire impulsivă, impresionantă, călăuzită de-o fanatică iubire de neam și mai presus de toate de-o cinste desăvârșită, d. N. Iorga, prin scrisul său zilnic, prin conferințele sale aproape zilnice, în cari îmbrățișa toate problemele fundamentale ale vieții noastre publice, prin genialul său neastâmpăr a devenit cea mai impunătoare și mai covârșitoare personalitate a României moderne. Și nu este colț al pământului locuit de neamul nostru unde numele lui să nu fi străbătut stărnind pretutindeni admirație și însuflețire. Numele lui N. Iorga devenise un simbol...

Astfel nu e mirare, că membrii blocului parlamentar văzându-se în ședința de Marți în fața acestei uriașe personalități cu privirea fulgerătoare, au uitat pe-o clipă disciplina predicată la club și printr-o instinctivă înțelegere a datorinței lor de recunoștință și devotament au făcut să triumfeze acela, care reprezintă nu un partid sau o grupare po-

litică, ci reprezintă marea și sfânta idee a solidarității celei mai ideale și mai febrile munci naționale. Alegerea de Marți e consacrară a unui principiu și resplată unei vieți de neîncetată jertfă și de neobosită activitate.

Americanii și Sârbii. În Sârbia s'au importat numeroasă materii alimentare din Statele-Unite, via Salonic; iar în Croația via Fiume.

Transporturile făcute în ultimul timp de vapoarele „Louisville“, „Utak“, „Liberty“ au adus 800.000 perechi ghete, 300 tone piele, 6000 tone făină, 2000 tone zahăr, 1000 tone cafea, 250.000 costume 3000 tone carne.

În schimb guvernul sârb a concesionat pentru 50 de ani unui consorțiu american, exploatarea și refacerea rețelilor sale de cale ferată, exploatarea minelor din Slavonia și Bosnia, o însemnată participare la minele în exploatare și la concesia și valorificarea imenselor păduri din Croația, Herzegovina și Serbia occidentală.

Exploatarea pădurilor cu lemne de construcție și lemne pentru construitul mobilelor, concesiate americanilor, se evaluează la mai multe miliarde.

Ei au obținut de asemenea concesia liniilor fluviale existente sau ce trebuiesc construite pe Dunăre și afluenții acesteia, precum și furnizarea rețelilor telegrafice și telefonice din Jugo-Slavia.

Pe de altă parte guvernul jugoslav a decis să trimită în Statele-Unite o misiune economică însărcinată să se pună în legătură cu instituțiile financiare americane, pentru a înlesni tranșele între Statele Unite și Jugo-Slavia și să tranșeze anumite chestiuni de detaliu.

Pensionarii

noștri se plâng că sunt „uitați și desconsiderați“. Cine nu s'a înduioșat, gândindu-se la soarta lor, din privilegiul articolului cu acest titlu publicat în nr. de ieri al ziarului nostru? Și câte alte mizerii n'ar mai ieși la iveală, dacă s'ar ridică și alte glasuri? Cine nu cunoaște atâția buni și înțelepți bătrâni pe satele noastre, cari au trebuit să părăsească școala și să se pensioneze, fiindcă nu satisfăceau cerințelor absurde ale legii lui Apponyi ori pentru că umblau și la școală exclusiv în frumosul nostru port românesc și n'au voit să și-l corcească, dând primul exemplu de înstreinare națională (știm și noi multe cazuri de acestea!) — cine nu cunoaște, repetăm întrebarea, pe învățătorii români, pensionați de silă, sub vitregul regim maghiar?

În articolul din nr. nostru de ieri se dau unele soluții (reactivarea celor capabili de lucru și ridicarea pensiilor foarte neîndeștătoare în

ziua de astăzi pentru ceilalți). Ar mai fi, poate, și altele. În congresele și conferințele învățătoresci s'a discutat și chestia pensionarilor. S'a ales însă ca de atâtea altele: nimica. Auzim, că în curând va ieși de sub tipar un proiect de salarizare al tuturor membrilor corpului didactic, elaborat de resortul de culte și instrucțiune publică al Consiliului Dirigent.

Nu știm, dacă proiectul acela prevede ceva îmbunătățire în soarta foarte mășteră a pensionarilor noștri. Când îl vom primi ne vom rosti.

Chiar dacă proiectul menționat n'ar prevedea nimic în favorul lor, credem că se va afla remediu și pentru asanarea acestui neajuns. În fruntea resortului cultelor și instrucțiunii publice din România întregită stă, de prezent, poetul nostru *Octavian Goga*, care a evocat atât de sugestiv imaginea dascălului bătrân:

Azi, ca un sfânt dintr'o icoană veche,
Bland îmi resai cu fața ta blajină,
Cu zimbet bun, cu ochi cumiști și limpezi,
Strălucitori de lacrimi și lumină.

Pensionarii noștri, în cazul când și după regularea plății celorlalți membri ai corpului didactic se vor simți tot „uitați și desconsiderați“, n'au decât să-și expună doleanțele actualului ministru, care, deși va fi învățat „înțelepciunea altei lumi“, își va mai fi aducând aminte de cecace spunea odată în poezia „Dascălul“:

Dar sufletul și-acum își are cuibul
Acolo sus în satul de sub munte,
Unde și azi zimbește împăcată,
Curata cinste-a pletelor cărunte.

Și credem că, într'un asemenea caz, d. *Octavian Goga* va dovedi cu energia, care-l caracterizează, că d-sa a știut nu numai cânta, ci și ajuta pe „dascălul“ român.

(ig.)

Conflictul dintre Antantă și Germania. Între Aliați și Germania a izbucnit un grav conflict, care putea avea urmări funeste pentru pacea lumii întregi. Cauzele acestui conflict sunt următoarele:

Aliații au prezentat Germaniei spre semnare un protocol adițional, în care se constată, că ea nu și-a îndeplinit toate obligațiunile pe cari i-le impunea armistițiul.

Între aceste obligațiuni neîndeplinite sunt: nelivrarea materialului specificat în condițiunile armistițiului și nepredarea flotei dela Scapa-Flow, distrusă de germani.

Protocolul prevede despăgubiri pentru aceste abateri și anume: livrare de mărfuri diverse, de noi vapoare de războiu și de material maritim. Iar ca măsură de precauțiune, protocolul specifică mijloace militare de coercițiune, pe cari aliații vor avea dreptul să le întrebunțeze în oaz de neexecutare a clauzelor.

Acest protocol refuză să-l semneze Germania. Teza germană este, că un tratat de pace nu poate să conțină amenințări de măsuri militare și că numai după o declarație de războiu pot să înceapă asemenea operațiuni.

Pe de altă parte, guvernul german pretinde, că n'are nici un amestec în scufundarea flotei delă Scapa-Flow, iar în acelaș timp susține, că aliații nu se țin de cuvânt în ce privește repatrierea prizonierilor germani de războiu.

Asupra acestui dia urmă punct, aliații declară, că repatrierea prizonierilor se va face de drept după intrarea în vigoare a tratatului de pace, Germania, prin atitudinea ei, nejustificând concesii. Cât privește chestia delă Scapa-Flow, aliații voiesc, ca să fie lămurită printr'o anchetă.

În timpul din urmă încordarea între Germania și marii Aliați a luat un caracter grav. Se afirmă, că se fac chiar pregătiri militare pentru ocuparea basenului Ruhr și a orașului Frankfurt.

Situația e agravată și de faptul, că guvernul german anunță, luând act de pregătirile militare ale Aliaților, că nu va putea totuș semna protocolul, care îl obligă să livreze trei sute de mii tone și să accepte pentru cazul neascultării vreunei condițiuni a tratatului o nouă intervențiune militară.

În acelaș timp sosesc știri și despre serioase pregătiri militare germane.

Falimentul C. F. R. ardelen.

Ceea ce se petrece la C. F. R. ardelen prezintă toate simptomele unui adevărat faliment. Constatarea aceasta nu o facem noi ci o face organul oficial al partidului național român publicând în articolul său de ieri un instructiv articol despre starea intolerabilă și neexplicabilă, care domnește azi la C. F. R. din Ardeal. „Patria scrie din cuvânt în cuvânt următoarele:

„Într'o țară în care sunt căbuni îndeajuns pentru satisfacerea nevoilor, nemaiputându-se invoca nici lipsa materialului rulant, având și personalul special necesar, rămâne un mister starea în care se află cea mai importantă instituție de stat.

Cu toate că, restabilirea păcii, viața comercială și mișcarea a devenit mai intensă, cu toate că interesele generale și particulare sunt mai numeroase, totuși, nu avem de cât un singur tren de persoane pe zi delă Oradea-Mare și Arad spre Brașov, deci spre țară, și unul înapoi.

Fără a mai arăta că sunt localități de pe liniile secundare cari rămân cu desăvârșire izolate și lipsite de legătură cu restul țării, nici măcar singurul tren pe zi care circulează pe liniile principale nu poate fi numit tren.

Căci numai tren nu este mijlocul de transport care te duce delă Cluj până la Brașov, în 26 de ore, făcându-te să-ți amintești călătoria cu poștalionul care era cel puțin mai comodă.

Și ca să dovedim cele afirmate aci este de ajuns a arăta că, mai zilele trecute, am așteptat în gara Cluj, trenul ce venea delă Oradea-mare nu mai puțin de nouă ore.

Una din cauzele principale o arătăm noi. În unele stațiuni mașina trenului trebuie schim-

bată. Oricine înțelege că mașina care urmează să ia trenul ar trebui se aștepte sub presiune. Se întâmplă însă contrariul.

După ce sosește trenul în stație, atunci se pune mașina sub presiune, așa că este inevitabilă o întârziere de 2-4 ore.

Și dacă acest lucru se repetă în 3-4 stațiuni, ținând seamă că și pe restul distanței se merge destul de încet, marile întârzieri sunt explicabile.

Un alt mare neajuns, iarăș inexplicabil este legătura între cele câteva trenuri cari circulează în tot Ardealul. În stațiile de legătură se așteaptă câte odată până la 24 de ore, de oarece trenurile neavându-și mersul regulat pleacă fiecare în direcția sa ne mai așteptând legătura.

Oare ar fi atât de greu de făcut aceste legături? Credem că nu.

În afară de acestea asistăm la o inerie grozavă care domnește prin vagoane. Ne mai insistând asupra faptului de barbarism pe care îl prezintă scările, tampoanele și acoperișurile vagoanelor încărcate cu oameni, dar și aceia cari au norocul de-a pătrunde în vagoane sunt supuși acelorași chinuri și nedreptăți....

„Patria“ vrând apoi să justifice întârzierea mare cu care ajunge în mâinile abonenților reproduce scrisoarea oficială a Direcțiunii regionale a poștelor din Cluj, care constată, că motivul principal al întârzierilor este circulația trenurilor. „Sunt cazuri foarte dese — zice Direcția regională a poștelor — când tot personalul delă posta ambulantă, cu vagonul de poștă, cu tot, sac în orice gară câte 24 ore așteptând legătura“.

Noi nu mai avem nimic de adaus. Ne-ar plăcea să-l putem sili pe d. Bohoțel să facă numai un drum — nu în vagon-salon ci în vagoanele în cari călătorim noi, bieți muncitori de rând — delă Cluj la Brașov și retour. Credem că atunci s'ar mai schimba situația.

Informațiuni.

— **Președinte al camerei deputaților** a fost ales Marți d. Nicolae Iorga, care a obținut o majoritate de 17 voturi față de d. Vasile Goldiș, candidatul oficial al guvernului. Reușita d. Iorga este viu comentată de întreaga pressă din capitală.

Oricari ar fi comentarele pressei de dincolo, noi ne bucurăm din tot sufletul de manifestația spontană a Camerei și de omagiul adus marelui om de știință și de inimă.

— **Record postal.** Numărul delă 25 Noembrie al ziarului delă Iași *Pressa* a sosit în Blaj în 9 Decembrie. Felicitările noastre celor în drept!

— **Vaticanul și Franța.** — Se declară pe față în cercurile Sf. Scaun, că în curând se vor relua relațiile între Vatican și Franța.

Se crede, că Papa va desemna ca nunțiu pe Mgr. Tedeschini sau Mgr. Cerretti; Franța va numi probabil ambasador pe d-l Loyseau.

Bazele înțelegerii ar fi următoarele: legislația franceză va rămâne neschimbată, dar guvernul francez ar lua angajamentul să garanteze libertatea politică a clericilor. Sf. Scaun ar încredința Franței protecțiunea creștinilor din Orient.

— **Socialiștii și Constituanta.** La conferința socialiştilor din întreaga țară, care s'a ținut Duminică la Iași, s'au luat următoarele hotărâri:

Deputați socialişti vor rămâne în parlament și vor prezenta o declarație prin care

actualele Corpuri legiuitoare sunt declarate ilegale.

Prin aceeași declarație, socialiștii vor cere: dizolvarea parlamentului, demobilizarea armatei, ridicarea imediată a stării de asediu și a cenzurei.

În fine declarația va arăta, că actualul parlament nu poate fi constituantă.

— **Circulația trenurilor.** Trenul delă Cluj a sosit azi la Blaj cu o întârziere de 14 ore. Văzând anarhia aceasta ne vin în mîste energicele cuvinte rostite de noul ministru al lucrărilor publice, dr. Mihai Popovici, în ședința de Marți a Senatului. D. Popovici răspunzând unei interpelări a zis, în aplausele unanime ale naturului corp, că nu cunoaște milă față de nimeni. »Acestora le vom deschide larg porțile pușcării pentru a servi de pildă. Sistemul acesta rușinos pentru stat îl vom tăia din rădăcină și vom dovedi în curând, că știm să ne ținem cuvântul«.

— **Ocuparea Muntenegrului e provizorie.** Răspunzând unei interpelări, secretarul de stat englez, d. Harmsworth, a declarat în Camera comunilor, că soarta Muntenegrului se va hotări odată cu a Turciei. Prin urmare, a adăugat secretarul de stat englez, ocuparea Muntenegrului de către trupele sârbești, nu e fapt definitiv, întrucât conferința n'a aprobat această ocupațiune.

— **Contrabandă.** Delă 1 Ianuarie 1918 s'a confiscat de către ministerul de finanțe, următoarele monede de contrabandă: 10 milioane ruble, peste 5 milioane coroane și 250 leva bulgare.

Cele mai multe din contrabande s'au făcut la Constanța și Galați.

Posta Redacției.

Păr. B. R. în R. Răspunsul nu se poate publica din motivul foarte simplu, că 1. Articolul cu pricina a apărut în alt ziar. 2. A apărut înainte cu o lună și jumătate. Trebuia răspuns atunci imediat în ziarul cu pricina și dacă nu-l publica puteam face noi ceva. Acum? Nu mai e actual. Eu nu citesc ziarul vizat de Sf. Ta; din întâmplare ni-a căzut în mână în 26 Oct. numărul respectiv și l-am citit. Sunt convins, că articolul acela nu se referia la *proși* nici la *învoiași* ci la alte persoane, cari se și amintesc cu numele. Nu am aprobat cuprinsul lui, deși nu ne privește pe noi. Dacă se referia la noi fi sigur, că-mi știam face datoria fără nici o considerare la legături, cari absolut nu mă pot împiedea delă nimic și mai ales *nu obligă*.

Ideile și sentimentele noastre, privitor la tacma din care suntem mândri că facem parte, le-am exprimat cred, destul de lămurit în coloanele acestui ziar.

Extras din ordonanța

Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;
a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comenta în orice chip, știri fic adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, s aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Redactor responsabil: Dr. Zenovie Păclisanu

Numărul cenzurat de: V. Suciu.